

Grenzen aan de vrijheid: een drie lagen benadering

Door: Joseph van Keulen: December 2019

In het beroemde werk van de club van Rome: 'Grenzen aan de groei'¹ werd de illusie van de oneindigheid van de economische groei doorgeprikt. In dit artikel wil ik de illusie doorprikken dat vrijheid eindeloos en dus grenzeloos kan zijn en een betoog houden dat als vrijheid ons lief is, het noodzakelijk is dat wij haar grenzen moeten gaan zien en ernaar gaan handelen.

Om deze zienswijze in werking te zetten introduceren wij een structuurmodel voor het herkennen van de boven- en ondergrenzen van 'Vrijheid'.

Met boven en ondergrenzen ontstaat er ruimte met een werkingsgebied waardoor 'vrijheid' een begrip wordt dat actief kan worden ingezet. Tevens kunnen wij dan de reëel aanwezige barrières voor een meer harmonische menselijke doorontwikkeling en verduurzaming van onze wereld beter leren zien. Alleen dan kunnen wij hopen dat op een relatief korte termijn, oplossingen worden gevonden voor de dilemma's van de sociaaldemocratie, klimaat en andere grote vraagstukken van deze tijd.

De Aanloop

Vrijheid van meningsuiting. Betekent dat dan dat alles zo maar gezegd mag worden?

Vrijheid van Godsdienst, als die aanzet tot onmenselijke praktijken of tot haat en vervolging van niet gelovigen, moet dat dan zo maar kunnen? Vrijheid van Keuze, betekent dat dan dat daar geen beperkingen aan mogen zitten? Ik wil hier betogen dat er grenzen zijn en dat er een manier van kijken is waardoor we de natuurlijke plaats en aard van deze grenzen beter en gemakkelijker kunnen leren zien en erkennen.

Daarna kunnen we deze grenzen ook bewust gaan gebruiken voor het beschermen van het welzijn van individuen, organisaties, de maatschappij en gemeenschap in bredere zin.

De hierboven aangestipte grenzen zou je, gezien vanuit het perspectief van iemand uit de Westerse maatschappij, ethische ondergrenzen kunnen noemen. Waarom ondergrenzen? Omdat zonder een ethisch fundament, vrijheid geen universele betekenis kan hebben. Als vrijheid fundamenteel strijdig is met andere normen en waarden dan is dat geen echte vrijheid meer. Vrijheid in zichzelf kan alleen bestaan op basis van universele principes. Het is daarmee een tijdgebonden en zeer westers concept en idee.

Als er een ondergrens is, wat is dan de bovengrens? Om die vraag te beantwoorden nemen we een duik in de geschiedenis. De 'vrijheid van' maakte het individu vrij van de druk van macht en van drukkende sociale structuren. Een vrijheid die nodig was en is om de zelfstandigheid van het individu tot ontwikkeling te laten komen. Een vrijheid nodig om de mogelijkheid te scheppen dat de mens zijn eigen persoonlijke droom mag hebben en mag najagen. Voor de Chinese overheid is een dergelijke gedachte van het najagen van een persoonlijke droom en daarmee diversiteit in de maatschappij nog volslagen onacceptabel zoals de onrusten in Hong Kong ons dagelijks laten zien.

Individualisering maakt het individu los van een beklemmende wereld. In het vacuüm van deze vrijheden - bij ons versneld ingevoerd door de industriële revolutie - ontstond groot onrecht en massale uitbuiting waaruit als tegenbeweging nieuwe sociale structuren ontstonden. Dit was mogelijk door de Trias Politica, waardoor er een sociaal systeem kon ontstaan met rollen, regels en rechtspraak. Met nieuwe structuren die werden bevochten en daarna gezamenlijk werden afgesproken. Afspraken die met de kracht van wet of als 'de regels van het spel', het individu op

---

¹ Club van Rome; Grenzen aan de groei (1972)

andere manieren inkaderen. Een wereld waarin het individu zijn eigen plaats moest vinden binnen de geconstrueerde regelruimte. Deze speelruimte is ook de ruimte die een persoon de gelegenheid biedt om zich als individu verder te ontwikkelen.

Het logische eindstation van de individualisering is de bewustwording van het feit dat het de omgeving en de gemeenschap zijn, die individualisering mogelijk maken. Daarmee komt er dus weer een nieuwe grens in zicht. Een grens waarbij de objectieve aard van de rollen en regels als kader voor het handelen en denken worden ingewisseld voor de persoonlijke wil tot zelfsturing. Een situatie waarin het individu ervoor kan kiezen om de objectieve meet- en bestuurbare werkelijkheid in te leveren voor een subjectieve beleving van de zelfsturing: van het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het zich richten op gemeenschap gerichte zingeving. Dan herontdekt het individu de kracht van verbinden en van samenwerken. Het individu kan de synergie en de 'flow' ervaren die ontstaat als mensen zich oprecht verbinden en een gemeenschappelijk doel nastreven. Het individu doet dan vrijwillig afstand van de 'vrijheid van' (b.v. keuze) om deel te kunnen nemen aan de vrijheid om gezamenlijk iets tot stand te brengen. Om deel te nemen aan een groter geheel en de kracht en werking van dat geheel te ervaren en tot een succes te maken. Het individu levert de vrijheid van zijn persoonlijke rol en positie vrijwillig in en maakt deze beschikbaar en dienstbaar aan een groter geheel. Deze grensovergang zou je een bovengrens kunnen noemen. Een bovengrens als glazen plafond, wezenlijk aanwezig voor eenieder die er doorheen wil maar voor velen onzichtbaar.

Met deze beneden en boven grens ontstaat er een driedeling bestaande uit een basale natuurlijke tribale structuur waarvan de familie de grondvorm is. Daarop staat een geconstrueerde tweede laag van een sociaal regelsysteem met rollen, regels en rechtspraak. Deze laag van het sociale regelsysteem is niet het ultieme einde van ontwikkeling zoals veel democraten lijken te geloven maar een opmaat naar een volgende stap. Een derde laag van vrijwillige samenwerking waarin verbinding, synergie en innovatieve creativiteit centraal staan. Dit maakt van het geheel een driedeling. Laten wij deze driedeling het Drie Lagen Model (DLM) noemen.

Het Drie Lagen Model (DLM)

Het Drie Lagen Model wordt hier gepresenteerd als een waarnemingsmodel dat ons kan helpen om ontwikkelingen in de huidige maatschappij op een eigentijdse manier te duiden. Het model maakt gebruik van systeemdenken en gaat uit van de fasen in ontwikkeling van de mens als individu en neemt het als kader voor collectieve ontwikkeling waardoor een meer gedifferentieerd beeld voor het maatschappelijk debat beschikbaar komt. Het kijkt naar de mens als sociaal wezen, in staat tot zelfreflectie, dat zich in verschillende fasen van bewustzijnsontwikkeling kan bevinden. Het individu handelt vanuit de positie waarin het individu zich op dat moment bevindt en zoals het individu op dat moment haar mogelijkheden ziet. Dit model is een hulpmiddel om paradoxen van deze tijd te doorgronden en daardoor meer handelingsopties te zien. Hierdoor kan het ook makkelijker worden om kansen te grijpen en effectiever met de rollercoaster van maatschappelijke transitie in de nieuwe tijd aan te komen. Het Drie lagen Model bestaat uit drie systeemplagen:

- De eerste laag is die van het uit de natuur voortkomende Tribale systeem (DLM I)
- De tweede die van het Sociale regelsysteem (DLM II)
- De derde laag is die van de Zelfsturende systeem laag (DLM III).

3	Zelfsturende systeem laag (DLM III)	ondernemer, kunstenaar, burgerinitiatief, ...
2	Sociale regelsysteem (DLM II)	overheid, bedrijven, politiek, ...
1	Tribale systeem (DLM I)	familie, stam, sekte, genootschap, criminele organisatie, ...

In het Tribale systeem (laag I) gaat het over het behoren tot de clan of tribu (Fr.). Hierin is 'binnen' veilig en 'buiten' onveilig. Dat wat binnen is moet beschermd worden, dat wat buiten is mag worden gebruikt, geëxploiteerd, misbruikt of zelfs gedood worden. Het denken is een macht georiënteerd denken de dominante emotie waarmee gespeeld wordt is angst. De logica wordt intern bepaald en vormt het hart van de cultuur van de clan. De ergste straf die in deze fase kan worden uitgesproken is die

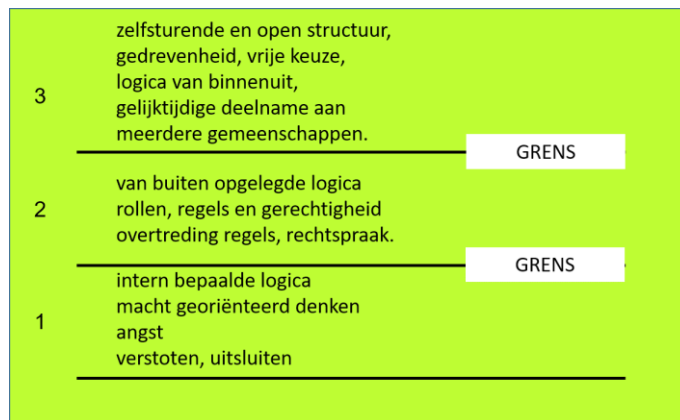
van het verstoten uit of uitsluiten van de clan. Wat in zijn initiële betekenis van lang geleden, maar ook in de huidige emotionele beleving daarvan overeenkwam met de doodstraf. Voor een kind in onze huidige maatschappij is deze fase de vóór-schoolse tijd waarin het gezin en de familie centraal staan. Het zijn ook de jeugdbendes en andere vormen van gesloten organisaties: van kerkgemeenschappen, financiële stelsels tot en met geheime diensten en criminele organisaties als Cosa Nostra en de Mocromaffia. De maximale straf in deze laatste is nog steeds de doodstraf.

In het sociale regelsysteem (DLM II) gaat het over een opgelegde logica die van buiten naar binnen komt. Het gaat hier, over rollen, regels en gerechtigheid. Hou jij je aan de regels dan ben je goed, overtreed jij de regel dan ben je fout. Om te zien of je al dan niet over de schreef bent gegaan is er een onafhankelijk oordeel nodig en daarom moet er zoiets zijn als een rechtspraak. Bij het voetballen is dat de scheidsrechter. Een prachtig 'off site' doelpunt telt niet ook al was het de mooiste denkbare actie. Straf wordt hier toegediend via het juridische systeem. In deze fase is levenslang de ergste straf omdat dit je voor de maximale periode 'buiten spel' zet. Voor een opgroeiende mens is de school en studieperiode de tijd dat hij of zij haar weg vindt in de dubbele logica van het gezin en het sociale regelsysteem. Veel conflicten in de schoolse periode hebben te maken met verwarring over waar de grens ligt tussen 'de thuis logica' enerzijds en anderzijds de logica van school en je omgeving als sociaal systeem.

Tot nog niet zo heel lang geleden was de verwachte gang na de onderwijsperiode de gang naar een contractueel verband met een betaalde baan. In dat geval bleef de logica van het sociale systeem van kracht. Slechts ondernemers en vrije kunstenaars stapten daarna in een zelfbepalende logica en ontstond er een derde systeem laag van de zelfsturing. Door een samenspel van factoren is er - zeg vanaf het vallen van de Berlijnse muur in 1989 - versneld een beweging ontstaan van mensen die allemaal een beweging maken naar een meer zelfsturende structuur. Een groep mensen die snel in aantal toeneemt en heel divers is in achtergrond en training. Zoals we in onze maatschappij kunnen waarnemen, is deze beweging nu dermate voortgeschreden dat we van een derde systeem laag in de maatschappij kunnen gaan spreken.

Deze systeem laag noem ik de Zelfsturende laag (DLM III). In deze laag gaat het net als in het tribale systeem om een logica van binnenuit. De mensen worden door zichzelf gedreven en gestuurd. Lidmaatschap van netwerken en gemeenschappen worden nu niet door locatie en bloedband bepaald, maar door vrije keuze van het individu voor fysieke of virtuele gemeenschappen. Een keuze voor iets waar hij of zij deel vanuit wil maken. In deze systeem laag kunnen wij simultaan deel uit maken van meerdere sociale, contractuele, virtuele, regionale en globale gemeenschappen die zich kenmerken doordat zij een open structuur hebben. Een veelheid in verscheidenheid dus. Leren gebeurt hier niet meer zo zeer door het voorkomen van pijn of door opnemen van kennis maar door plezier dat motiveert en inspireert om zelf uit te vinden en te creëren. In de derde systeem laag die werkt op basis van vertrouwen, wordt er niet meer met straf gewerkt maar opnieuw met

buitensluiten. Het afgesloten worden van de voordelen die de betrokken gemeenschap verschaft. Ook in deze zelfsturende open netwerk werkelijkheid geldt dat de ruimte wordt bepaald door weliswaar transparante maar wel echte grenzen. Grenzen met enerzijds het sociale regelsysteem en anderzijds het tribale systeem.

Om duidelijkheid te verschaffen welke regels en welke logica van toepassing zijn in de afzonderlijke lagen van het DLM, moeten er nieuwe vormen van grensbewustzijn worden uitgevonden. Doen we dat niet dan kunnen de andere systeemplagen over de grenzen heen ongehinderd invloed uit oefenen met soms desastreuze gevolgen. Denk aan de rol van Facebook in Myanmar waar een enkele lokale misdaad, gepleegd door iemand uit een andere etnische groep, via

de verstekende werking van sociale media, uitgroeide tot een massa hysterie met de genocide op de Rohingya uiteindelijk als gevolg. Een dergelijke confrontatie, het zo uit de hand lopen van maatschappelijke tegenstellingen is slechts te begrijpen als we zien dat de communicatiedrager Facebook en zijn daaraan gekoppelde verdienmodel een ontmoeting is tussen de kracht van verbinden (hetgeen typisch is voor de zelfsturende laag) en tribale winstmaximalisatie met alle mechanismen die daarbij horen.

Een jongvolwassene die zich na haar studie en stages zelfstandig vestigt, stapt in deze derde systeem laag. Veel ZZP'ers zijn echter gedwongen in deze laag terecht gekomen en dan is dat geen zelfsturing en werkt het als in de eerste, tribale laag van dwang van de markt en van 'command' en control.

Grenzen aan de Vrijheid

Als er meerdere grenzen zijn aan vrijheid dan kunnen wij van ruimtes spreken. Ruimtes met een zeker werkingsgebied binnen grenzen. Dat roept dan vragen op als: Wat als de grens ons daar niet bevalt? Bijvoorbeeld wanneer een Islamitische school in botsing komt met de overheid als wetgevende en uitvoerende macht. Of als de grenzen nog onduidelijk zijn of nog niet zijn getrokken en daardoor effectief nog niet bestaan. Een situatie als is ontstaan met de grote Techbedrijven die ongehinderd hun grote data-roof kunnen uitvoeren en zo een roof-economie installeren zonder dat zich duidelijke tegenkrachten mobiliseren. Of een bedrijf als Facebook dat het 'verbinden van mensen' als doelstelling verbond met winstmaximalisatie waardoor er een giftige mix ontstaat met grote maatschappelijke gevolgen. Het verbinden van mensen is onderdeel van de zelfsturende systeem laag. Winstmaximalisatie en het huidige geldsysteem als geheel hebben een tribale structuur. De ontmoeting en het bij elkaar brengen van de eerste tribale systeem laag (I) met die van de vervlochten open netwerkstructuren van de zelfsturende systeem laag (III) vormt de grote uitdaging waar de huidige tijd voor staat. Het onderkennen van de noodzaak van het trekken van heldere grenzen tussen deze twee systeemplagen zou een eerste grote stap in de goede richting zijn.

Onderkennen wij de noodzaak en het feitelijk bestaan van deze grens dan deelt het concept vrijheid zich op in een drietal werkingsgebieden, die van het tribale natuurlijke domein, het domein van het sociale regelsysteem en tenslotte het domein van een zelfsturende verbinding.

Alle drie komen voor op persoonlijk niveau maar ook als collectief waardoor het gemakkelijk tot wrijving, conflict en confrontatie kan leiden. Dit is bijvoorbeeld het geval als op grote schaal het persoonlijk niveau van ontwikkeling uitstijgt boven dat van de overheid als sociaal systeem. Zeker als

deze overheid zich organiseert op tribale principes zoals doorgaans het geval is in (staats)dictaturen. Het maakt daarbij ook weinig verschil of het een machtsdictatuur of een dictatuur van het grote geld betreft.

Het pad van ontwikkeling van infant, puber, volwassen tot wijze, kent een aantal grensovergangen die vroeger gemarkeerd werden door rituelen. Een ritueel als grensovergang van het ene stadium en logica naar een volgend. Ook collectief gezien kun je naar de ontwikkelingsstadia kijken waarin stammen, regio's, landen en volkeren zich bevinden. Dan wordt het beleidsmatig behulpzaam om te gaan kijken in welk ontwikkelingsstadium een land, organisatie of religie zich bevindt. Tot slot van deze inleiding willen we onze kennismaking met de karakteristieken van de drie systeemruimtes nog wat verdiepen.

De vrijheid van de Tribale structuur (DLM I)

Hier wordt de vrijheid bepaald door de leiding: zij is de norm, zij maakt de wet. Deze vrijheden gelden binnen het systeem. Vrij is dat wat het systeem dient - onvrij dat wat dit niet doet. Het beeld van de straffende God uit het oude testament zou je kunnen denken. Het systeem is gesloten en dient dat ook te blijven, desnoods met een Berlijnse of Israëliische muur. Binnen is goed en buiten is fout. Buiten straf je altijd zwaarder dan binnen. Dat heet dan ook afschrikking. Wraak is een heftige vorm van vergelding over de grens heen.

Binnen zorg je voor de leden, de mensen buiten tellen eigenlijk niet mee, daar doe je mee wat 'van pas' komt. Aandeelhouders terrorisme is een recente vernieuwing van dit tribale denken.

De vrijheid en beperkingen van het sociale Regelsysteem (DLM II)

Het sociale systeem is opgebouwd op basis van Locke's idee² van scheiding der machten waardoor de eenvormigheid van het feodale denken werd doorbroken en vormen van democratie tot ontwikkeling konden komen. Democratie met de door Montesquieu³ zo briljant uitgewerkte scheiding tussen wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht: de Trias Politica. Heel algemeen gesteld kun je zeggen dat allerlei vormen van sociale systemen van overheden, van organisaties tot sport en spelen allen gekenmerkt worden door rollen, regels en rechtspraak. De rollen, regels en rechtspraak worden doorontwikkeld om fijner en genuanceerder te kunnen gaan functioneren. Het helder kiezen van de uitgangspunten en ideeënwereld van waaruit de regels (wetten) worden ontwikkeld is van groot belang omdat het de aard en eigenschappen van deze regels voor een belangrijk deel gaat bepalen.

Zo leidde de ontwikkeling op basis van filosofische uitgangspunten tot het op principes gebaseerde Romeinse en Napoleontische recht en het Rijnlands denken. Voor deze ontwikkeling zou een op samenwerking gebaseerd zelfsturende (DLM III) werkelijkheid een logisch vervolg stadium zijn. Terwijl de zich van geval tot geval ontwikkelende Keltische rechtspraak en het daaruit ontstane Angelsaksische recht alleen achteraf kan bijsturen. Hierdoor loopt het per definitie achter de feiten aan want 'alles wat nog niet verboden is, is nog toegestaan' en kan het Angelsaksisch recht geen echte grip krijgen op ontsprekende tribale tendensen. Het harmonieert dus met de DLM I laag. Eerst zagen we dit bij multinationale ondernemingen, toen van globale financiële markten waarin de kapitaalelite de macht van de politiek overnam. Als recente vernieuwing: de grote data roof door de Techbedrijven die, niet gehinderd door grenzen, hun eigen vorm van roofoconomie vormgeven. Dit is een ontwikkeling die ons dus naar een dominante tribale wereldordering dreigt terug te voeren.

---

² Locke, John; Two Treatises of Government, (1689)

³ Montesquieu, Charles Baron de; De L'esprit des lois (Over de geest van de wetten, waarin hij de Trias Politica beschrijft), (1748)

De uitdaging van het sociale regelsysteem is dat het alleen op basis van objectieve en universele waarden stand kan houden. Dat is de kracht van het sociale regelsysteem maar ook haar beperking. Het is daarom belangrijk dat zij zich bewust wordt van de beperkingen van haar eigen werkzaamheid en dat zij niet de illusie moet koesteren dat zij alle domeinen des levens voor de gehele wereld effectief kan 'beregelen'. Ik noem dat beregelen, omdat de regels ons worden opgelegd terwijl de definiëring, noodzakelijk voor het maatschappelijk positioneren van het werkingsgebied van deze regels, ook een groot deel der werkelijkheid buiten sluit. Het woord beregelen poogt beide aspecten gezamenlijk te omvatten.

Alleen met een voldoende besef van haar eigen begrenzingen kan het sociale regelsysteem vrijheid verschaffen en waarborgen.

De vrijheid van de Zelfsturende systeem laag (DLM III)

De vrijheid die de kunstenaar en de ondernemer ervaren als zij hun eigen gang gaan en hun dromen en passie realiseren, is het grondmodel voor de zelfsturende belevingswereld en de zich daaruit vormende systeem laag. Begonnen als een proces van individuen, werd het meer en meer tot een beweging van collectieven. Het onderkennen van de ontwikkeling van een groeiende groep mensen die anders kijken en bereid zijn om anders te handelen, wordt mooi beschreven door Paul H. Ray en Sherry. R. Anderson in hun boek Cultural Creatives⁴. Hierin beschrijven zij de ontwikkeling sinds ongeveer 1985 van een grote groep mensen die zich hebben ontwikkeld voorbij het standaard paradigma van de tegenstelling modern en progressief versus traditioneel en conservatief. Zij schatten in dat deze groep in de USA zo'n 50 miljoen Amerikanen bevat terwijl er in Europa al wel zo'n 80 tot 90 miljoen zouden zijn. Interessant is daarbij de vraag waarom blijven zulke grote groepen mensen als politieke of economische kracht zo onder de radar? En hoezo blijven zij oppervlakkig gezien nagenoeg onzichtbaar? Ik zou de Cultureel Creatieve mensen als de bron willen nemen waar de initiatiefnemers voor zelfsturende experimenten en vormen van samenwerking grotendeels uit voort komen.

We zien ook dat deze initiatieven voor een belangrijk deel vanuit de basis en de bevolking aan het ontstaan zijn. Het werkt op basis van vertrouwen, openheid en transparantie en het vinden en aangaan van elkaar versterkende relaties en verbindingen. (Het 1 plus 1 is drie)

Wederkerigheid is een basis kenmerk. Met name de noodzaak om te werken op basis van vertrouwen maakt het noodzakelijk om permeabele grenzen te hebben waardoor het 'binnen komende' en het 'uitgaande' als het ware gefilterd en getoetst kan worden en het niveau van de gewenste transparantie niet ongeremd misbruikt kan worden. Het als 'een geheel' opererend team is een voorbeeld van een zelfsturend systeem, dat we allemaal al wel kennen.

Om een dergelijk functioneren tot stand te brengen is doorgaans een doorgewinterde coach nodig. Het is daarom ook niet vreemd te vooronderstellen dat ook voor maatschappelijke zelfsturende systemen regievoering noodzakelijk zal zijn om dit op enige schaal tot stand te laten komen. Het gaat hier immers over gemeenschapsontwikkeling. Om tot deze te komen is er een regiefunctie noodzakelijk die niet van de markt verwacht mag worden. Het op een hoger plan tillen van kleine basis-initiatieven zal in de EU van overheden moeten komen.

Gebeurt dit niet, dan zullen de meest succesvolle initiatieven via de markt door het tribale geldspel worden opgeslokt en ingepast in hun nog steeds dominante wereld. De eindeloze regeldrang van de politiek of de mateloze ambities van de grote lobby's, die voor de belangen van het tribale geld werken, zullen er verder alles aan doen om overige zelfsturende successen, rariteiten te laten zijn waar we met name op het sportjournaal van mogen genieten. Willen we echt naar duurzaamheid, naar een focus op de lange termijn, naar een circulaire economie die de mens dient en die armoede uitsluit, dan zullen wij ons bewust moeten worden hoe zelfsturing door permeabele afgrenzing

---

⁴ Ray, Paul H. and Anderson, Sherry. R; Cultural Creatives, 2000

immuun kan worden gemaakt. Immuun voor externe besmetting door sociale regelzucht of basaal tribaal financieel economische en politieke agressie.

Concluderende samenvatting

We hebben, in analogie aan de presentatie door de club van Rome, een aanzet gegeven hoe grenzen en dus eindigheid binnen ons gezichtsveld gebracht kan worden. In dit geval de eindigheid van het begrip vrijheid dat veelal als oneindig of in ieder geval als niet gekaderd wordt gehanteerd. Door het begrip vrijheid grenzen te geven komt ook het idee van een werkingsdomein en van werkzame ruimte in beeld, waardoor het gekoppeld kan worden aan fasen van ontwikkeling en de daarin en daarbij werkzame dominante logica's. Door dit niet alleen een individuele, maar vooral ook als een collectieve dynamiek te beschouwen, krijgen we een Drie Lagen Model dat ons helpt om veel van de huidige grote vraagstukken, dilemma's en paradoxen te ontrafelen, waarna we een meer oplossingsgerichte bril kunnen gaan opzetten. In vervolgartikelen zullen wij met behulp van ons Drie Lagen Model een aantal actuele thema's en paradoxen behandelen. Dit moeten ontdekkingsreizen worden waarin oplossingen worden gevonden voor de dilemma's van de sociaaldemocratie, klimaat en andere grote vraagstukken van deze tijd.